

Klimat- och
regionutvecklingsnämnden

Yttrande över Boverkets rapport Uppdrag att främja en cirkulär ekonomi i bygg- och fastighetssektorn

Regionledningskontorets förslag till beslut

Klimat- och regionutvecklingsnämnden beslutar följande.

Utvecklingsdirektörens tjänsteutlåtande utgör Region Stockholms yttrande till Landsbygds- och infrastrukturdepartementet över Boverkets rapport Uppdrag att främja en cirkulär ekonomi i bygg- och fastighetssektorn (2024:26).

Sammanfattning

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet har remitterat ärendet *Uppdrag att främja en cirkulär ekonomi i bygg- och fastighetssektorn* (2024:26) till Region Stockholm för yttrande. Klimat- och regionutvecklingsnämnden yttrar sig på Region Stockholms vägnar.

Rapporten omfattar kartläggning av återbruk, cirkulär design och materialförsörjning samt förslag på åtgärder för cirkulärt byggande och förvaltning. Region Stockholm ser positivt på Boverkets arbete och ser det som ett viktigt steg för att påskynda omställningen i sektorn. Arbetet ligger i linje med Region Stockholms hållbarhetsmål och samarbetet inom Klimatarena Stockholm. Region Stockholm ställer sig i huvudsak bakom Boverkets förslag och analys, men med några synpunkter som syftar till att stärka möjligheterna till att cirkularitet ska få snabbt genomslag i praktiken.

Bakgrund

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet har remitterat ärendet *Uppdrag att främja en cirkulär ekonomi i bygg- och fastighetssektorn* (2024:26) till Region Stockholm för yttrande. Klimat- och regionutvecklingsnämnden yttrar sig på Region Stockholms vägnar. Remissvaret har samordnats mellan regionledningskontoret, trafikförvaltningen, förvaltningen för utbyggd tunnelbana samt Locum.

Boverket fick 2022 i uppdrag av regeringen att främja omställningen till en cirkulär ekonomi i bygg- och fastighetssektorn. Uppdraget omfattade

kartläggning av återbruk och återvinning, cirkulär design och rivningsminimering samt materialförsörjning. Myndigheten skulle även föreslå åtgärder för cirkulärt byggande och förvaltning, analysera digitaliseringens möjligheter, utveckla indikatorer för uppföljning och sprida information.

Utöver en nulägesbeskrivning och analys föreslår Boverket i rapporten flera regeringsuppdrag, inklusive utveckling av vägledning och klimatdeklarationer, digitaliseringsåtgärder samt en ny bestämmelse i 10 kap. 6 § PBL om resurshushållningsplaner.

Region Stockholms yttrande

Region Stockholm förvaltar, bygger och utvecklar via bolaget Locum AB två miljoner kvadratmeter vårdfastigheter. Locum AB genomför omkring 600 byggprojekt varje år i form av nybyggnationer, hyresgäst Anpassningar, teknisk upprustning och löpande underhåll. Region Stockholm har också i uppdrag att bygga ut Stockholms tunnelbana med 18 stationer och tre mil nya spår. De stora bygg- och anläggningsprojekten i länet påverkar både människor, ekonomi, klimat och miljö. Region Stockholms har i sin hållbarhetsstrategi för 2022-2027 (RS 2020-0779) och i den Regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen (RUF 2050) (LS 2015-0084). mål om en resurseffektiv och resilient region utan klimatpåverkande utsläpp.

Region Stockholm ser därför positivt på Boverkets arbete att främja en cirkulär ekonomi i bygg- och fastighetssektorn och ser det som ett viktigt steg i sektorns omställning. Boverket har en central roll i att vägleda aktörer, skapa tydlighet kring regelverk och främja kunskapsspridning. Region Stockholm har i uppdraget som regionalt utvecklingsansvarig nära kontakt med aktörer från hela bygg- och anläggningsbranschen i Stockholms län. Kontakten sker i det regionala klimatinitiativet Klimatarena Stockholm som Region Stockholm driver tillsammans med Länsstyrelsen Stockholm. Där samlar Region Stockholm aktörer inom Klimatarena Stockholm, som fokuserar på cirkulär ekonomi i byggsektorn.

Cirkulärt byggande är ett komplext område med ömsesidiga beroenden och olika perspektiv vilket kräver sektorsövergripande lösningar. Region Stockholm anser därför att perspektiven bör breddas och även anläggning samt masshantering inkluderas i analys och åtgärder. Region Stockholm anser vidare att Boverket bör lyfta behovet av utvecklingsområden som kräver samsyn och utveckling av gemensam styrning och stöd över

myndighetsgränserna. Ett större fokus bör generellt läggas på hur beställarnas kravställning kan underlättas och stärkas.

Region Stockholm noterar att Boverket inte bedömer att PBL utgör ett hinder för cirkulärt byggande, men Region Stockholm anser att det är viktigt att fortsatt utveckla stödet genom att utreda och proaktivt utveckla lagstiftningen för att säkerställa en effektiv omställning. Ett exempel som skapar osäkerhet i branschen är frågan om tekniska särkrav. Region Stockholm stöttar därför förslagen i kapitel 3 att genomlysna möjligheter och behov av konkreta åtgärder genom utredningar, exempelvis kopplat till tidsbegränsade bygglov, underhållsplaner och producentansvar. I dialogen med sektorns aktörer inom Klimatarena Stockholm har det blivit tydligt att lagstöd är avgörande för att aktörer ska känna trygghet och långsiktighet i omställningen. Klimatinitiativ som Klimatarena Stockholm skulle kunna vara viktiga plattformar där Boverket kan föra dialog om lagstiftningens hinder och möjligheter. Även ekonomiska styrmedel är avgörande för att cirkulärt byggande ska skalas upp och bli lönsamt för aktörer. Region Stockholm stöttar förslagen i rapporten som att sänka moms på rekonditionering och återbruk.

Region Stockholm ser positivt på Boverkets vägledning inom cirkulärt byggande. Det kvarstår dock ett behov av vägledning kopplad till lagen om offentlig upphandling (LOU), lagen om upphandling av koncessioner (LUK), lagen om upphandling inom försörjningssektorerna (LUF), kring hur offentliga aktörer effektivt kan ställa krav på cirkularitet och inkludera livscykelanalyser (LCA) samt livscykelkostnader (LCC) i upphandlingar. Samtidigt behöver möjligheter för standardisering av garantier och kvalitetssäkring av tekniska egenskaper undersökas. Region Stockholm ser positivt på förslaget om utveckling av klimatdeklarationer men vill också uppmärksamma Landsbygds- och infrastrukturdepartementet på tidigare yttrande gällande klimatdeklarationer där Region Stockholm framförde att det måste bli tydligt hur att avvikande byggnadstyper, till exempel tunnelbanestationer under jord med specifika säkerhetskrav, bör beaktas i arbetet.

Digitaliseringens potential för att främja cirkularitet bör utnyttjas fullt ut genom stärkt koppling till ISO 19650, en förtydligad definition av "Native IFC" och skapandet av en gemensam datamiljö med öppna standarder som gynnar innovation. Slutligen är det avgörande att utveckla lättanvända verktyg och regional samt kommunal statistik, samt att initiera pilotprojekt för att säkerställa implementering och uppföljning av relevanta indikatorer.

Region Stockholm ser fram emot fortsatt dialog och samverkan för att möjliggöra en cirkulär och resurseffektiv bygg- och anläggningssektor.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget bedöms inte medföra några ekonomiska konsekvenser för Region Stockholm.

Anton Västberg
Utvecklingsdirektör

Martin Pålman
Enhetschef klimat

Beslutsunderlag

1. Boverkets rapport: Uppdrag att främja en cirkulär ekonomi i bygg- och fastighetssektorn (2024:26)

Beslutsexpediering

1. Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Godkänd av Anton Västberg, 2025-04-03

§ 40

Yttrande över Boverkets rapport Uppdrag att främja en cirkulär ekonomi i bygg- och fastighetssektorn

KRN 2025-0019

Sammanfattning

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet har remitterat ärendet *Uppdrag att främja en cirkulär ekonomi i bygg- och fastighetssektorn* (2024:26) till Region Stockholm för yttrande. Klimat- och regionutvecklingsnämnden yttrar sig på Region Stockholms vägnar.

Rapporten omfattar kartläggning av återbruk, cirkulär design och materialförsörjning samt förslag på åtgärder för cirkulärt byggande och förvaltning. Region Stockholm ser positivt på Boverkets arbete och ser det som ett viktigt steg för att påskynda omställningen i sektorn. Arbetet ligger i linje med Region Stockholms hållbarhetsmål och samarbetet inom Klimatarena Stockholm. Region Stockholm ställer sig i huvudsak bakom Boverkets förslag och analys, men med några synpunkter som syftar till att stärka möjligheterna till att cirkularitet ska få snabbt genomslag i praktiken.

Beslutsunderlag

1. Utvecklingsdirektörens tjänsteutlåtande - Yttrande över Boverkets rapport Uppdrag att främja en cirkulär ekonomi i bygg- och fastighetssektorn
2. Boverkets rapport: Uppdrag att främja en cirkulär ekonomi i bygg- och fastighetssektorn (2024:26)

Yrkanden

Ordförande Karin Fälldin m.fl. (C) yrkar bifall till utvecklingsdirektörens tjänsteutlåtande.

Beslut

Klimat- och regionutvecklingsnämnden beslutar följande.

Utvecklingsdirektörens tjänsteutlåtande utgör Region Stockholms yttrande till Landsbygds- och infrastrukturdepartementet över Boverkets rapport Uppdrag att främja en cirkulär ekonomi i bygg- och fastighetssektorn (2024:26).

Särskilt uttalande

Ledamoten Andreas Birgersson m.fl. (SD) anmäler ett särskilt uttalande från Sverigedemokraterna.

Paragrafen är justerad

Skickas till

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Yttrande över Boverkets rapport Uppdrag att främja en cirkulär ekonomi i bygg- och fastighetssektorn

Sverigedemokraterna ser positivt på ambitionen att effektivisera resursanvändningen i bygg- och fastighetssektorn. Vi värnar om att offentliga investeringar ska ske på ett ansvarsfullt sätt och att skattebetalarnas pengar används effektivt.

Vi ifrågasätter dock det stora fokus som läggs på att främja cirkulär ekonomi genom att ökade regelkrav och kostsamma initiativ som riskerar att drabba små och medelstora företag samt försvåra byggprojekt som är nödvändiga för tillväxt och välfärd. En överreglering av bygg- och fastighetssektorn kan försvåra bostadsförsörjningen, öka byggkostnaderna och skapa nya administrativa bördor som ytterst drabbade invånarna.

Vi är också kritiska till att Region Stockholm i sitt yttrande knyter an till Klimatarena Stockholm som en självklar plattform för att driva detta arbete vidare. Sverigedemokraterna menar att Klimatarena Stockholm inte är en lämplig arena för att styra utvecklingen av bygg- och fastighetssektorn, då plattformen saknar tydlig demokratisk kontroll och tenderar att bli en arena för symbolpolitik snarare än för konkreta och praktiska lösningar.

Vi anser att arbetet för ökat återbruk och resurseffektivitet bör ske genom frivilliga incitament, stöd till innovation och förenklade regelverk snarare än genom tvingande krav och nya lagstiftningsåtgärder. Staten och regionerna bör främja effektivt byggande genom teknikneutrala insatser och möjliga lokal anpassning utifrån verkliga behov.

Sammantaget ser vi positivt på ambitionen att minska onödigt avfall och öka resurseffektiviteten i byggsektorn, men vi efterlyser en mer pragmatisk och företagsvänlig ansats än vad som föreslås i Boverkets rapport och som Region Stockholm i sitt yttrande i huvudsak ställer sig bakom.